

COLUMBUS

Keuzebekwaam naar het hoger onderwijs

HANDLEIDING

www.onderwijskiezer.be/columbus

Columbus@onderwijskiezer.be

INHOUD

1	Context.....	3
2	Doelstelling van het instrument	3
3	Columbus in testfase.....	4
3.1	Geen feedback in de testfase.....	4
4	Organisatie van de afname.....	4
5	Inlogprocedure	5
6	Inhoud van de (sub)componenten	9
6.1	MIJN STUDIEKEUZEPROCES.....	9
6.2	STUDIEVAARDIGHEDEN	10
6.2.1	LASSI	10
6.2.2	Beschrijving van de gebruikte schalen	11
6.2.3	LEMO	12
6.3	AFFECTIEVE FACTOREN	12
6.3.1	Interesses & academic scale.....	12
6.3.2	Zelfeffectiviteit	14
6.4	COGNITIEVE FACTOREN	15
6.4.1	Wiskunde.....	15
6.4.2	Woordenschat	15
6.4.3	Talige strategieën	16
6.4.4	Redeneervermogen.....	16
7	Privacy.....	17
8	Technische randvoorwaarden	17
9	Copyright.....	18
9.1	Ontwikkelteam.....	18
9.2	Samenstelling expertengroep	18

1 Context

De Vlaamse regering wil het studiekeuzeproces van jongeren bij de overgang van het secundair onderwijs naar het hoger onderwijs versterken. Het regeerakkoord stelt daarvoor de invoering van een algemene niet-bindende oriënteringsproef voorop. Onderwijsminister Hilde Crevits gaf de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR) de opdracht om die proef te ontwikkelen. Die wordt gelanceerd als het exploratie-instrument 'Columbus'.

2 Doelstelling van het instrument

Columbus geeft leerlingen inzicht in hun eigen studiekeuzeproces door hun interesses, vaardigheden en capaciteiten in kaart te brengen. Door het invullen van dit zelfevaluatie-instrument krijgt de studiekiezer belangrijke informatie die leerlingen toelaat een onderbouwde keuze te maken, ondersteund door verdere feedback en opvolging. Columbus is een grondige en wetenschappelijk onderbouwde exploratie van de eigen interesses en mogelijkheden, die een belangrijke input kan vormen voor het verdere traject van onderwijsloopbaanbegeleiding van de leerling op uw school. Dit instrument bevraagt dan ook vier belangrijke componenten die een rol spelen binnen het onderdeel **zelfexploratie** uit het studiekeuzeproces:

3 Columbus in testfase

3.1 Geen feedback in de testfase

Met het oog op het ontwikkelen van een valide en betrouwbaar instrument, vragen wij de geregistreerde scholen om tussen 2 mei en 6 juni 2016 een testversie van Columbus af te nemen bij hun laatstejaars leerlingen. In samenwerking met het Departement Onderwijs en Vorming selecteerden de onderzoekers een aantal betrokken scholen waarbij een steekproef van 8000 leerlingen beoogd werd. Hierbij werd een goede spreiding over o.a. onderwijsvormen, onderwijsnetten en provincies nagestreefd. Naast deze geselecteerde scholen kan **elke school vrijwillig deelnemen** aan de testafname door zich te registreren via www.onderwijskiezer.be/columbus.

Het mag duidelijk zijn dat de testafname zal gebeuren met een **experimentele versie** van Columbus. Daarom zou het onverantwoord zijn om de deelnemende laatstejaars op basis van deze testafname al informatie aan te reiken over hun keuzebekwaamheid voor het hoger onderwijs. Er zal na deze testafname dus **geen individuele feedback** aan de leerlingen gegeven worden.

In de **toekomst** zal dat zeker wel kunnen. We onderzoeken momenteel op welke wijze dat best gebeurt. Bij een viertal scholen wordt hierrond een beperkt vooronderzoek gevoerd.

4 Organisatie van de afname

Columbus is online beschikbaar **vanaf maandag 2 mei tot 6 juni 2016** via www.onderwijskiezer.be/columbus.

We geven je graag een aantal tips mee bij de voorbereiding van deze testafname:

De test mag enkel **klassikaal** (en dus **NIET THUIS**) worden ingevuld.

Voorzie hiervoor een PC-lokaal met voldoende computers (1 per leerling) en vlotte internettoegang. Het is van groot belang voor het onderzoek dat alle leerlingen de test individueel en met de nodige aandacht invullen. Indien de sessie onverwacht wordt afgebroken, kan de leerling opnieuw inloggen en verdergaan met zijn laatste vraag van voor de onderbreking.

In functie van een optimaal concentratievermogen van uw leerlingen voorzie je idealiter **2 gespreide blokken van 2 (totaal 4) lesuren** om de **2 modules** in te vullen. De afname van de totale vragenlijst vraagt 180 of 2 x 90 minuten.

- Module 1: Inlogprocedure + Studiekeuzeprocess + studievaardigheden & motivatie (affectieve component)
- Module 2: Redeneren, Taal & Wiskunde (cognitieve component)

Leerlingen hebben tijdens de inlogprocedure het **instellingsnummer** van de school én hun **rijksregisternummer** nodig.

4.1 Inlogprocedure

- Surf bij voorkeur via Google Chrome of Firefox naar www.onderwijskiezer.be/columbus

Columbus is de naam van een nieuw Vlaanderenbreed exploratie-instrument voor laatstejaarsleerlingen secundair onderwijs die overwegen de stap te zetten naar het hoger onderwijs. Columbus ging op jonge leeftijd op weg om de wereld te verkennen en die zelfs letterlijk in kaart te brengen. Hij betrad hierbij vaak onbekend terrein, verbreedde telkens opnieuw zijn horizon en ontdekte plaatsen waarvan hij het bestaan niet eens kende. Dat is precies wat jij nu ook moet gaan doen bij je studiekeuze. Columbus wil jou daarbij ondersteunen: dit instrument geeft je meer inzicht in je eigen studiekeuzeproces. We houden je een spiegel voor waarin je je eigen interesses, capaciteiten en waarden zelf ontdekt. Wanneer je een goede studiekeuze wil maken, is het belangrijk dat je een kwaliteitsvol studiekeuzeproces doorloopt. Focus dus niet te snel op wat je studiekeuze zal zijn, maar vooral op hoe je die keuze maakt.

Dit instrument wil je vooral helpen om een antwoord te geven op de vraag "Wie ben ik?". Je krijgt o.a. inzicht in de verschillende taken van je studiekeuzeproces, je studievaardigheden, een aantal affectieve factoren (je interessedomijnen, je motivatie, je academisch zelfvertrouwen) en een aantal cognitieve factoren (je taal, je wiskunde, je redeneervermogen).

- Klik op 'Start de proef'

JE BENT LEERLING

Start de proef

- Je wordt doorgestuurd naar de survey-omgeving **Qualtrics** en ziet dit scherm:

Q1.2.

Beste leerling

Hartelijk dank voor je deelname aan Columbus!
Columbus is de naam van een nieuw Vlaanderenbreed exploratie-instrument voor laatstejaarsleerlingen secundair onderwijs die overwegen de stap te zetten naar het hoger onderwijs. Dit jaar wordt wellicht het laatste op je huidige secundaire school. Er wacht jou een belangrijke keuze nl; verder studeren (bijv. een 7de jaar of een bacheloropleiding), of op zoek gaan naar een toffe job! Deze belangrijke levensstap willen we van dichtbij gaan onderzoeken.

Dit kunnen we echter niet zonder jouw hulp en medewerking. We vragen je daarom om deze vragenlijst nauwkeuring in te vullen. Via deze vragen analyseren we jouw toekomstige keuze voor studeren of werken, je studiemotivatie en je manier van studeren.

- Kies je **profiel**: Leerkracht (als testmogelijkheid) of leerling.

Q1.3. Wie ben je?

Ik ben een zesdejaars leerling.

Ik ben leerkracht.

Ik ben geen van bovenstaande.

- Vul het korte **registratieformulier** in. We vragen hier naar:
 - Naam, voornaam, geboortedatum, geslacht
 - Rijkregisternummer
 - **Instellingsnummer van de school (!)**

Q1.5. We hebben een aantal persoonlijke gegevens nodig voor het onderzoek.

Voornaam	<input type="text"/>
Naam	<input type="text"/>
Geboortedatum (geschreven als 31/03/1992)	<input type="text"/>

Q1.6. Wat is je rijksregisternummer? **Vul alleen de 11 cijfers in. Dus de persoon uit het voorbeeld hieronder vult in: 85020100200**

Je rijksregisternummer vind je achteraan je identiteitskaart en begint altijd met je geboortedatum.

- Voorbeeld van de vragenlijst

AFFECTIEVE FACTOREN

(interesses, motivatie, zelfeffectiviteit)

Q2.2.

Met dit eerste deel willen we informatie verzamelen over jouw drijfveren voor leren en het volgen van lessen op school. Je kan verschillende redenen hebben om te studeren of school te volgen.

Instructie

Je krijgt zo dadelijk een aantal uitspraken met betrekking tot deze redenen. Voor elke uitspraak dien je aan te duiden in hoeverre ze op jou van toepassing is. Duid voor elke uitspraak één van onderstaande alternatieven aan:

1= helemaal niet van toepassing op mij

2= niet van toepassing op mij

3= enigszins van toepassing op mij

4= sterk van toepassing op mij

5= zeer sterk van toepassing op mij

	helemaal niet van toepassing op mij	2	3	4	zeer sterk op toepassing op mij
Zelfs als ik vervelende en oninteressante dingen moet leren, slaag ik erin door te werken tot het einde.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik maak me er zorgen over dat mijn schoolloopbaan wel eens in het gedrang zou komen.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik ga onvoorbereid naar de les.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik studeer alleen dingen die ik graag doe.	☐	☐	☐	☐	☐

5 Inhoud van de (sub)componenten

Vanuit de VLUHR werd een expertengroep samengesteld voor de ontwikkeling van 'Columbus'. Zij integreerden de sterkste componenten uit bestaande instrumenten in Vlaanderen. Het instrument bevat schalen uit de LASSI-vragenlijst, het LUCI-platform, SIMON, Klaar voor Hoger Onderwijs en de LEMO-testen.

5.1 MIJN STUDIEKEUZEPROCES

Onderzoek toont aan dat je een goede studiekeuze kan maken door een kwalitatief sterk studiekeuzeproces te doorlopen. We focussen dus niet op **wat** een leerling zal kiezen, maar op **hoe** een leerling tot die keuze komt. Via de aangeboden screenings bieden we leerlingen handvatten om tot een 360° zelfevaluatie te komen en zo keuzebekwaam te worden.

De kwaliteit van het keuzeproces heeft belangrijke gevolgen voor de manier waarop de uiteindelijke keuze zal worden gemaakt. Hoe meer een leerling zichzelf en de keuzealternatieven exploreert, hoe beter het gekozen alternatief zal passen bij de kenmerken van de leerling. Dat zal op zijn beurt leiden tot meer tevredenheid met en zekerheid over de gemaakte keuze, en uiteindelijk tot hoger welbevinden en minder studie-uitval. De manier waarop leerlingen een studiekeuze maken is immers gerelateerd aan het latere studiesucces. Om bovenstaande doelstelling te bereiken maken we binnen Columbus gebruik van de Vragenlijst Studiekeuzetaken (VST). Dit is een zelfrapportagevragenlijst waarbij de leerling zichzelf beschrijft op zes belangrijke keuzetaken.

Het keuzeproces is dynamisch. Dit houdt in dat de zes keuzetaken niet noodzakelijk in een bepaalde volgorde aan bod moeten komen. Een bepaalde keuzetaak kan eerst worden overgeslagen en nadien pas aan bod komen, of er kan ook later teruggegaan worden naar een vorige taak. Het keuzeproces is voortdurend in ontwikkeling.

De VST werd ontwikkeld door de KU Leuven en voor het eerst **digitaal** aangeboden binnen het instrument www.klaarvoorhogeronderwijs.be.

KEUZETAAK	BETEKENIS
Oriëntatie <i>Wil ik kiezen?</i>	Meet de mate waarin de leerling zich bewust is van het feit dat hij een studiekeuze moet maken en de mate waarin hij bereid is zich in te zetten om een zo goed mogelijke studiekeuze te maken.
Exploratie van zichzelf <i>Wie ben ik?</i>	Meet de mate waarin de leerling stilstaat bij kenmerken van zichzelf: vaardigheden, interesses, waarden en studiemethode.

Exploratie in de breedte <i>Hoe ziet het hoger onderwijs er uit?</i>	Meet de mate waarin de leerling algemene informatie over het hoger onderwijslandschap heeft opgezocht.
Exploratie in de diepte <i>Welke opleidingen zijn er?</i>	Meet de mate waarin een leerling meer gedetailleerde informatie over bepaalde studierichtingen heeft opgezocht.
Beslissingsstatus <i>Kan ik kiezen?</i>	Meet de mate waarin een leerling dicht bij het moment van een keuze staat.
Binding <i>Ben ik tevreden?</i>	Meet de mate waarin een leerling zeker is van, gebonden is aan en zich identificeert met de keuze.

Referenties:

- Germeijs, V. (2006). High School Students' Choice of a Study in Higher Education: The Decision-Making Process, Antecedents, and Consequences for Choice Implementation.
- Bosma, H.A. (1992). Identity in adolescence: Managing commitments. In G. R. Adams, T.P. Gullotta, & R. Montemayor (Eds.); *Adolescent identity formation* (pp. 91-121). Thousand Oaks, CA: Sage. (gevalideerd voor Vlaanderen door Germeijs & Verschueren (2006).

5.2 STUDIEVAARDIGHEDEN

5.2.1 LASSI

Ervaring en onderzoek leert ons dat motivatie, inzet en de manier waarop leerlingen/studenten hun studietaken aanpakken, verband houden met de behaalde studieresultaten.

Om deze leer- en studievaardigheden in kaart te brengen, ontwikkelden onderzoekers aan de Universiteit van Texas (Austin), de Learning and Study Strategies Inventory (LASSI). Belangrijk om weten is dat in deze vragenlijst alleen uitspraken met betrekking tot leer- en studievaardigheden zijn opgenomen, waarvan geweten is dat ze voor **bijsturing vatbaar** zijn.

Dit instrument wordt wereldwijd in meer dan 2000 onderwijsinstellingen gebruikt.

De Lassi werd binnen de KU Leuven vertaald naar het Nederlands en uitgebreid onderzocht naar op zijn psychometrische kwaliteiten.

Je vindt hieronder de omschrijving van de schalen uit de Lassi, die in Columbus gebruikt worden.

5.2.2 Beschrijving van de gebruikte schalen

De eerste drie schalen horen thuis in 6.3 (affectieve factoren), de overige schalen verwijzen naar zelfregulerende vaardigheden.

Attitude	Meet de houding tegenover de school en de opleiding. Hoe belangrijk is studeren? Welke plaats neemt studeren in, het dagelijks leven in?
Motivatie	De motivatie schaal meet in hoeverre een leerling zelf verantwoordelijkheid opneemt voor de eigen studietaken. Deze motivatie weerspiegelt zich in de wijze waarop de leerling omgaat met specifieke schoolse taken (taken maken, lessen voorbereiden, enz). Het is belangrijk dat de leerling beseft dat hij zelf verantwoordelijk is voor zijn studieresultaten en dat hij deze resultaten niet toeschrijft aan (on)geluk, of aan een goede of slechte leerkracht. Het is pas wanneer de leerling aanvaardt dat hij zelf verantwoordelijk is voor zijn studies en beseft dat de eigen inspanningen tot goede studieresultaten leiden, dat hij gemotiveerd zal zijn om zowel voor de interessante als voor de minder interessante leerstof goed 'werken'.
Faalangst	Meet de angst om te falen. Deze angst kan zo sterk zijn, dat hij verlamrend is voor de prestaties die geleverd moeten worden. Hoe angstig en gespannen is een leerling in omgang met zijn studietaken?
Tijdbeheer	Meet de mate waarin een leerling in staat is om al zijn activiteiten en taken goed te combineren. Het goed beheren van tijd is immers belangrijk om alle taken en opdrachten tijdig klaar te krijgen om voldoende tijd te hebben voor het effectief verwerken van de leerstof. Een goed tijdbeheer betekent dat de leerling de leerdoelen vooropstelt en realistische tijdsplanningen maakt om deze doelen te bereiken en dat hij zichzelf daarbij controleert.
Zelftesting	De leerstof herhalen en nagaan of de leerstof goed begrepen werd, zijn belangrijke strategieën bij het verwerken van de studiestof. In welke mate ziet een leerling het belang in van zelftestingen in hoeverre gebruikt hij deze strategieën bij het verwerken van zijn leerstof?
Concentratie	Meet de mate waarin een leerling zijn aandacht kan houden bij zijn studietaken. Kan iemand voldoende focussen of wordt hij heel snel afgeleid? Iemand kan afgeleid worden door interne afleiders (gedachten of gevoelens) of door externe afleiders (lawaai, internet, muziek, gsm). Het is daarbij belangrijk te weten dat de leerling zelf de eigen concentratie kan controleren.

Referentie

LASSI, Learning and Study Strategies Inventory, Dutch version:© H&H Publishing Company , Inc., 1231 Kapp Drive, Clearwater, Florida 33765

Authors: Weinstein Claire Ellen (1987 -2002-2016),

Dutch version: Lacante Marlies, Lens Willy & Briers Veerle (1999)

5.2.3 LEMO

De **LEMO**-test peilt naar de **Leercompetenties** en **motivatiekenmerken** van leerlingen of studenten. Ze be vraagt cruciale leervaardigheden en motivatiekenmerken die belangrijk zijn om goede studieresultaten te behalen.

Relateren & structureren	Meet de mate waarin leerlingen verbanden zoeken tussen eigen kennis en nieuwe leerinhouden, relaties kunnen leggen tussen leerinhouden en verschillende vakken, de onderliggende relaties in de leerinhouden kunnen aanduiden.
Memoriseren	Meet de mate waarin leerlingen voortdurend feiten, begrippen, kenmerken herhalen zodat men dit uit het hoofd kan opzeggen. Hier gaat het om het zomaar van buiten leren van losse feiten zonder de mogelijke onderlinge relatie te begrijpen.
Stuurloos	Meet de mate waarin leerlingen moeilijk het eigen leren kunnen sturen, of kunnen bepalen wat en hoe er moet worden geleerd.
Zelfsturing	Meet de mate waarin leerlingen het leren zelf kunnen sturen en op een goede manier kunnen organiseren. Of ze zelf kunnen bepalen wanneer en hoe te leren, maar ook te controleren of de leerinhouden voldoende worden beheerst en indien nodig de studieplanning kunnen aanpassen.

Referentie

Donche, V., Van Petegem, P., & Van de Mosselaer, H. (Eds.). (2010). LEMO: een instrument voor feedback over leren en motivatie. Plantyn.

Catrysse, L., Coertjens, L., Donche, Van Daal, T., Van Petegem, P. (2015). De invloed van persoonlijkheid en motivatie op de ontwikkeling van leerstrategieën. *Pedagogische studiën*, 92(5), 308-323.

5.3 AFFECTIEVE FACTOREN

5.3.1 Interesses & academic scale

De interessevragenlijst van Columbus vindt zijn theoretische basis in het RIASEC-model van Holland. Dit model is één van de belangrijkste wetenschappelijke modellen over beroeps- en opleidingsinteresses. In het Nederlands wordt RIASEC als PAKSOC vertaald (zie verder).

De interessevragenlijst die leerlingen invullen in het kader van Columbus is binnen de Universiteit Gent ontwikkeld en bleek in eerder onderzoek zeer werkzaam (Fonteyne, Wille, Duyck, & De Fruyt, 2016). Elk van de items hoort bij één van de volgende **zes dimensies**:

Praktisch	Je hebt een voorkeur voor praktische beroepen en activiteiten. Je houdt ervan te werken met je handen, gereedschap, machines en
------------------	---

	<p>elektronische systemen. Je hebt mechanische, technische en atletische kwaliteiten. Je gaat op zoek naar concrete, praktische en gestructureerde oplossingen en strategieën.</p> <p>Tastbare resultaten zijn belangrijk voor jou.</p>
Analytisch	<p>Je hebt een voorkeur voor activiteiten en beroepen waarin je complexe theorieën en problemen kunt onderzoeken en oplossen. Je bent nieuwsgierig en leest graag wetenschappelijke en technische informatie om oplossingen en verklaringen te bedenken. Je waardeert wetenschappelijke of schoolse activiteiten en prestaties. Je vertrouwt op denken, het verzamelen van objectieve informatie en zorgvuldige analyse.</p>
Kunstzinnig	<p>Je waardeert cultuur in al haar vormen en geniet van activiteiten zoals toneel, schrijven, dans, muziek en kunst. Je bent creatief en verbeeldingsrijk. Ontdekken, creatief denken en zelfexpressie zijn belangrijke thema's voor jou.</p>
Sociaal	<p>Je hebt een voorkeur voor sociale activiteiten en beroepen. Je wilt anderen informeren, trainen, helpen of genezen. Je hebt sociale vaardigheden, kunt jezelf goed uitdrukken en je bent overtuigend. Menselijk welzijn is voor jou belangrijk.</p>
Ondernemend	<p>Je hebt een voorkeur voor activiteiten en beroepen waarin economische winst en het nastreven van doelen van de organisatie op het voorplan staan. Leiderschap, interpersoonlijke en overtuigende vaardigheden zijn je troeven. Je voelt je op je plaats wanneer je invloed kan uitoefenen op je omgeving. Je bent competitief en bereid risico's te nemen. Je houdt ervan projecten op te starten en anderen te overtuigen op de kar te springen.</p>
Conventioneel	<p>Je hebt een voorkeur voor activiteiten en beroepen waarin je systematisch gegevens kunt ordenen. Je waardeert economische en commerciële prestaties. Je hebt oog voor detail, bent geordend en planmatig. Je weet graag wat er van je verwacht wordt en je gaat steeds op zoek naar praktische oplossingen.</p>
Academic Scale	<p>Deze schaal werd specifiek ontwikkeld om in kaart te brengen of een leerling eerder interesses heeft in een academische, dan wel een professionele opleiding. Op die manier kan men nagaan wat de interessegebieden van elke leerling zijn. Het is de bedoeling in de toekomst de interessegebieden van de leerlingen te koppelen aan opleidingen in het hoger onderwijs.</p>

Referentie

Fonteyne, L., Wille, B., Duyck, W., & De Fruyt, F. (2016) Exploring vocational and academic fields of study: Development and validation of the Flemish SIMON Interest Inventory (SIMON-I). Manuscript submitted for publication.

5.3.2 Zelfeffectiviteit

Zelfeffectiviteit	Meet de inschatting van de eigen studiebekwaamheid die in dit bestek als zelfeffectiviteit wordt bestempeld. In de vragenlijst worden leerlingen bevraagd over het vertrouwen in het eigen kunnen en in de manier van studeren. Positieve studie-ervaringen en goede studieresultaten uit het verleden kunnen het zelfvertrouwen en het positieve zelfbeeld en zelfinschatting op het gebied van studiebekwaamheid hebben opgekrikt.
--------------------------	--

Referentie:

Donche, V., Van Peteghem, P., & Van de Mosselaer, H. (Eds.). (2010). LEMO: een instrument voor feedback over leren en motivatie. Plantyn.

Van Daal, T., Coertjens, L., Delvaux, E., Donche, V., Van Petegem, P. (2013). *Klaar voor hoger onderwijs of arbeidsmarkt? Longitudinaal onderzoek bij laatstejaarsleerlingen secundair onderwijs*. Antwerpen: Garant.

5.4 COGNITIEVE FACTOREN

5.4.1 Wiskunde

In Columbus zit ook een wiskundetest. Die gaat na welke (basis)kennis wiskunde leerlingen hebben. Het resultaat van een zelfde soort wiskundetest bleek bij eerder onderzoek een valide voorspeller van slaagkansen in het hoger onderwijs (Fonteyne, et al.; 2014).

Referentie

Fonteyne, L., De Fruyt, F., Dewulf, N., Duyck, W., Erauw, K., Goeminne, K., Lammertyn, J., (2015). Basic mathematics test predicts statistics achievement and overall first year academic success. *European Journal of Psychology of Education, 30*(1), 95–118. doi: 10.1007/s10212-014-0230

5.4.2 Woordenschat

De woordenschattest die binnen Columbus wordt gebruikt, heet 'LexTALE'. Deze test werd in het Engels ontwikkeld voor gebruik in wetenschappelijk onderzoek, en is gestandaardiseerd en gevalideerd (Lemhöfer en Broersma, 2012).

Parallel met de Engelse LexTALE werd ook een Nederlandstalige versie gemaakt. Met deze test willen onderzoekers nagaan welke woorden in het Nederlands gekend zijn. Leerlingen die deze test invullen moeten bij elke letterreeks die ze te zien krijgen, beslissen of het wel of geen bestaand Nederlands woord is. Zo hopen de onderzoekers op termijn de kennis van woordenschat van leerlingen te kunnen inschatten en, bij uitbreiding, aspecten uit hun kennis van het Nederlands.

Zowel de Nederlandse als de Engelse versie van LexTALE zijn vrij beschikbaar via www.lextale.com. Op deze website is ook meer informatie van de ontwikkelaars beschikbaar over de afname, scoring en validering.

Referentie

Lemhöfer, K., & Broersma, M. (2012). Introducing LexTALE: A quick and valid Lexical Test for Advanced Learners of English. *Behavior Research Methods, 44*, 325-343. doi: 10.3758/s13428-011-0146-0

5.4.3 Talige strategieën

De talige strategieëntest in Columbus is een test van 15 items met daarin woordenschat- en leesvaardigheidsitems die niet enkel peilen naar de talige kennis van leerlingen, maar ook naar hun strategieën om tot die kennis te komen (De Wachter en Heeren 2013). Onderzoek naar de meer uitgebreide versie van deze test toont aan dat er in verschillende opleidingen een samenhang is met studiesucces en dat vooral de laag scorende studenten een hoger risico lopen om niet te slagen in het eerste jaar hoger onderwijs (De Wachter et. al, 2013).

Referenties

De Wachter, L. & Heeren, J. (2013) Een taalttest als signaal. De ontwikkeling en implementatie van een strategische taalvaardigheidstoets aan de KU Leuven. *Levende Talen Tijdschrift*, 14(1), 19-27.

De Wachter, L., Heeren, J., Marx, S. Huyghe, S. (2013). Taal: een noodzakelijke, maar niet de enige voorwaarde tot studiesucces. De correlatie tussen de resultaten van een taalvaardigheidstoets en de slaagcijfers bij eerstejaarsstudenten aan de KU Leuven. *Levende Talen Tijdschrift* 14(4), 28-36.

5.4.4 Redeneervermogen

De redeneerproef die binnen Columbus wordt afgenomen, heet 'Rules'. Deze test werd speciaal voor Columbus ontwikkeld. De validiteit en betrouwbaarheid worden nog onderzocht binnen de Universiteit Gent. Rules is opgebouwd vanuit het wetenschappelijke model van Cattell, Horn en Carroll (CHC-model). Inductief en deductief redeneren zijn volgens het CHC-model twee van de nauwe cognitieve vaardigheden die onderdeel zijn van de bredere cognitieve vaardigheid 'fluid intelligence' (Gf) (Alfonso, Flanagan & Radwan, 2005).

Rules meet dus **niet de** kennis die een leerling op school leert en bevat zo weinig mogelijk verbale invloeden.

De proef bestaat uit **2 reeksen**:

Exclusie	De eerste reeks, exclusie, peilt naar inductief redeneervermogen. De leerling krijgt een aantal gegevens waaruit een regel af te leiden valt. In Rules betekent dit concreet dat de leerling vier figuren te zien krijgt, waarbij drie figuren eenzelfde regel volgen en de vierde figuur afwijkt. De leerlingen moeten deze afwijkende figuur vinden.
Deductie	De tweede reeks, deductie, gaat het deductief of analoog redeneervermogen na. Leerlingen krijgen in het eerste deel van de opgave een figuur te zien die een verandering ondergaat. In het tweede deel van de opgave moet een andere figuur een analoge verandering ondergaan om tot het juiste antwoord komen. Het juiste antwoord kunnen de leerlingen kiezen uit vier opties.

Referentie

Alfonso, V. C., Flanagan, D. P., & Radwan, S. (2005). The impact of the Cattell-Horn-Carroll theory on test development and interpretation of cognitive and academic abilities. In D. P. Flanagan & P. L. Harrison (Eds.), *Contemporary intellectual assessment: Theories, tests, and issues* (2nd ed., pp. 185–202). New York, NY: Guilford Press.

6 Privacy

De doelstelling is dat Columbus een betrouwbaar onderdeel wordt binnen het studiekeuzetraject. Dit vraagt om een zorgvuldige ontwikkeling en validering. Voor de testafname werden scholen at random geselecteerd uit een wetenschappelijke steekproef van alle Vlaamse scholen uit het gewoon voltijds secundair onderwijs. Om de noodzakelijke analyses te kunnen maken, zullen de resultaten van de testafname daarom gekoppeld worden aan gegevens uit verschillende databanken.

Indien ouders (indien leerling minderjarig) verkiezen dat hun kind NIET deelneemt aan dit onderzoek, kunnen zij hiervoor een brief (zie www.onderwijskiezer.be/columubus) ondertekend terugbezorgen aan de school.

De identiteit en de deelname van de leerling worden strikt vertrouwelijk behandeld. De onderzoekers garanderen een volledig anonieme behandeling en verwerking van de gegevens. Resultaten van het onderzoek worden niet op individueel niveau bekendgemaakt, nergens worden namen van deelnemende leerlingen vermeld of gepubliceerd. Na het onderzoek worden de data vernietigd.

Ook aan de leerlingen zelf zal worden gevraagd of zij al dan niet willen deelnemen aan de testafname van Columbus. Dat gebeurt op het startscherm van het in te vullen instrument waarbij ook zal worden aangegeven wat de deelname aan het wetenschappelijk onderzoek op individueel niveau inhoudt. Uw zoon of dochter zal ook worden gevraagd enkele persoonsgegevens in te vullen, waaronder zijn/haar rijksregisternummer én het instellingnummer van de school.

7 Technische randvoorwaarden

Voor een vlotte testafname moet iedere leerling beschikken over:

- Desktop met muis en toetsenbord ivf 'klikwerk', laptop of tablet is ook mogelijk.
- Stabiele internetverbinding
- Internet Explorer, Chrome of Mozilla Firefox
- EXTRA: Rijksregisternummer + instellingsnummer van de school

8 Copyright

Niets uit deze handleiding of website mag worden verveelvoudigd en/of vermenigvuldigd door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het kabinet onderwijs en het onderzoeksteam.

8.1 Ontwikkelteam

De ontwikkeling van het exploratie-instrument Columbus is het werk van vele actoren uit het onderwijsveld.

In de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) kreeg een overlegplatform de taak dit proces mee aan te sturen en voor het schooljaar 2016-2017 een draaiboek te ontwikkelen voor de implementatie van het instrument in de secundaire scholen. In dit overlegplatform zetelen vertegenwoordigers van alle betrokken onderwijspartners, zowel uit het secundair onderwijs als uit het hoger onderwijs: de leerlingen, de studenten, de ouders, de leraren, de onderwijsverstrekkers, de centra voor leerlingenbegeleiding, het hoger onderwijs, het kabinet Onderwijs en het Departement Onderwijs en Vorming.

8.2 Samenstelling expertengroep

- Marlies Lacante & Lieve De Wachter - Katholieke Universiteit Leuven
- Wouter Duyck - Universiteit Gent
- Vincent Donche - Universiteit Antwerpen
- Sofie Vispoel - Arteveldehogeschool Gent

Voorzitter: Marlies Lacante

Communicatie: Sofie Vispoel

Voor vragen of suggesties contacteer columbus@onderwijskiezer.be.